

Vammaispalvelulain voimaantulon siirtäminen

- STM:n virkakanta:
Seurataan vammaispalveluiden soveltamisalan toteutumista lain voimaantulon jälkeen tavoitteena, että laki pysyy vammaisille henkilöille suunnattuna erityislakina
- Hallitusneuvottelujen jaosto 2.1 kuulemisessa 12.5.2023 tuotiin esille poikkeavat käsitykset (mm VM, STM) VPL kustannuksista hyvinvointialueille. Näkemyserot koskevat erityisesti lain soveltamisalaa ja ikääntyneiden vammaisten palveluita.
- Kuulemisen perusteella pyydettiin arviota, olisiko mahdollista siirtää lain voimaantuloa 1.10.2023 sillä perusteella, että saadaan aikaa valmistella soveltamisalaa koskevat tarkennukset

Voimaanpanon siirtämisen tekninen aikataulu

- Aikataulu: Esitys tulisi valmistella normaalissa lainsäätämisyksessä. Kyse ei ole kriisiajan (vrt pandemia) lainsäädännöstä.
- Hallitus muodostettaneen kesäkuussa, virallinen toimeksianto tarvitaan hallitukselta.
- Lomakausi on haaste: lausuntokierros (6 vko), käännoistyö (2 vko), laintarkastus (2 vko)
- Eduskunta palaa lomalta syyskuun alusta, jolloin esitys pitäisi olla annettuna ja eduskuntakäsittelyn erittäin pikainen. StV + PeV käsittely.
- Voimaanpanon siirtäminen tässä aikataulussa ei ole mahdollista

VPL voimaanpanon siirtämisen ongelmia

- Laki on hyväksytty 1.3.2023 ja vahvistettu 14.4.2023. StV mietintö oli yksimielinen, EK äänesti vain seuranta koskevista lausumista.
- Lain siirtäminen vaikuttaisi myös kehitysvammaisten oikeuteen saada palveluita, koska jatkossa palvelut tulevat tämän uuden lain perusteella.
- HV-alueet ovat aloittaneet toimeenpanon valmistelun, STM kouluttanut 1000 työntekijää, kolme koulutusta vielä tulossa, valvontaviranomaiset tehneet rekisteröintiin liittyviä muutoksia, THL kirjoittaa käsikirjaa ja valmistelee rakenteista kirjaamista. (Toimeenpanoa on siirretty jo kertaalleen aiemmin).
- Asiakkaiden kannalta nyt ehdotettu muutos olisi hämmentävä. Asiakkaat tarvitsevat palvelut joka tapauksessa.
- PeV soveltamisalasta: Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, ettei esimerkiksi palveluiden eriyttäminen vaikkapa työikäisten ja työiän ylittäneiden välillä sinänsä ole välttämättä ongelmallista, kunhan eroille on hyväksyttävä peruste. **Valiokunnan käsityksen mukaan tämänkaltaisesta palvelujen eriyttämisestä säättäminen edellyttää kuitenkin perusteellista säädösalmistelua.**
- Perusteellinen lain valmistelu tarkoittaisi tässä tapauksessa noin kaksi vuotta.